

ÁGOST

rövidaru raktára, női szabósága... színhazzal szemben.

frászt, idegen kelméből (hozzávaló... saját szöveiteiből, a legizlés...

écsé kesztyűkből.

par 1 frt. par 65 kr. kaphatók 1/2 áron.

ÁGOST

entesen küldetnek.

magkeveréket... fűmagkeveréket... redeti angol perjét

ER ÖDÖN

kedése... usége udvari szállítója... g-utca 18. sz.

önmegességet képezi s a szerfelett... hogy az általános országos kiállítás...

KASZANYITZKY ENDRE

előbb... KUHINKA... ISTVAN K.

olja a t. cz. közönségnek vendég... és kávéháztulajdonosoknak dúsán...

üveg, porcellán,

ZTARTÁSI CZIKKEK,

haszerelvények, china ezüst, alca... disztargyak és evőeszközökből...

Arjgyezékekkel kívánatra bér... ve szolgálók

Tisztelettel

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen, Piacz-utca 1900.

Egy jó könyv.

A költői könyv útmutatásai ugyan... az előzők, de mind az eszt. a gyakorlati...

Vidéki ruha rendezésnél egy jó derék... valamint a ruha hossza... Kérlek.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Fél évre... Negyed évre...

Egyes szám 5 kr. A lap szellemi részét illető min... den közzététel: Nagy-hatvan... utca, 1904. szám. Ötvenéves...

Előfizetési helyben: TELBÉDI K. LAJOS és táj; OSÁTHY KÁROLY könyv... keretkötésben és a kiadóhiva... talban KUTASI IMRE könyv... nyomdájában a postahivatalok...

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasznos példányért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a főbbesír... hirdetések alk. szerinti a le... okebb. Az ért. vételnél fel... Bélyegdíj minden kiállítás belka... lásként 20 kr.

Hirdetési vagy feliratok magában foglaló újdonság sora 50 krajcar... Művelésben megjelölendő köle... mány minden példány sora 20 kr... Hirdetési feliratoknál a kiadó... hivatalban, KUTASI I. könyv... nyomdájában, valamint KUTASI... KÁN H. könyv. Iradjában is... Név nélkül vagy bérmentesen ki... beküldött levelek nem vétel... másként ártalmak.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Felfrissítés.

Tisza ismét nagy munkába fogott. Még meg sem szavaztatta azt a 25-ik szakszást, a mi bizonyára nagy munkába fog kerülni, már azon járta az eszt, mi-képp lehetne megfolytani valahogyan a szörnyen elrongyolt kabinetet. Mert bizony felette megviselődtek a kabinet tagjai.

Ez a három havi parlamenti mosdás — alaposan lehamiltotta egyikről másikkól a politikai becületet és immár belátta maga a nagy vezér is, hogy ezzel a kopott gárdával bajosan kormányozhatja tovább Magyarországot.

Összeüdünek tehát az állambölcsek s tanakodának ilyenformán:

Fabinyi gutaütött ember, ő neki menne okvetlen kell, mert ő mar a legfőbb bíróságokhoz van kiszemelve. — Most csak az a kérdés, kit ültessenek a székebe?

Kozma Sándor a főügyész már szintén idős ember, őt is könnyen érheti egy kis szél. E mellett nem parlamenti tehetség s helyette is mindig Tiszának kellene beszélni. Ez pedig neki volna kényelmetlen.

Legjobban beillenek Szilágyi Dezső; ő juristának is nagy, parlamenti beszélőnek is. Helyette nem kell Tiszának szóuokolni — ő maga beszél majd az egész kabinet helyett. De vele szemben egy kis politikai véleménykülönbség forog fenn. Sebaj. Ezt könnyen ki lehet egyenlíteni. A politikai elvárásokban ma már nem olyan gát, a mit könnyű szerrel ne lehetne átugrani.

Ugy látszik, Tisza és Szilágyi át-ugorják, s a két dadas egy csardába kerül.

No ott van még szerfelett elrongyolódott politika ruházatával gr. Szechenyi Pál, a hírhedt kaposvári mandatum nagybirtokosa. Ő már regén ejátszta kis jatekait. Ő maga is, úgy látszik, ránt a dicsőségre. Ő tenet fenntenni meg. Az ő utódja Szapary Gyula gróf lesz — úgy hírik. A gróf megutálja a politikai magacseletet, neki acazó kell. És Tisza sziveben nyújt hozzá segédkezést.

Orczy Beia barónak, ki vén ember

és kényelemben szeretné leélni öreg napjait, elég gondot ad a rendjel-osztogatás; a belügyi tárca terheit kész örömmel lerakja a vállairól. Tisza is úgy találja, hogy főleg ilyen kritikus időben erőlyesebb kezekbe kell tenni a belügyek vezetését.

És mert van a kabinetben egy olyan erőlyes ember, a ki kettőt is kitesz — hát legyen a belügyminiszter Baross Gábor ideiglenesen. Majd ha Weckerlét beledülteti Tisza a pénzügyminiszteri székebe — akkor majd ő átveszi Barossól a belügyi tárczat.

Hatra volna még a híres Csáky gróf. Ez sem állotta ki a tüpróbát olyan szerencsével, hogy tovább is megtartható lenne a pozícióján.

Eső akciója a híres német rendellel a lehető legszerencsétlenebb volt. Az egész ország felhaborodott miatta és előre.

Ilyen gárdistával sem lehet sokáig kormányozni az országot.

Ott van Szogyéni László, a külügyi osztályfőnök — a kit most tán Kalmok is ereszteti fog, ő tán szerencsésebb kultuszminiszter lesz. Ugy látszik, ő lesz a Csáky utódja.

Ezekén kívül államtitkár válság is van.

Beniczkyből, a belügyi államtitkárból intendans lesz, helyébe báró Banffy Dezsőt, a mustra-megye főispánját ülteti Tisza. A báró már reg aspirál e helyre, most úgy látszik, mégis csak belé jut.

Mallekovic is ejátszta a hitelét, utódjául Lang Lajost szemelték ki.

Mindezek ma még csak kombinációk, de úgy látszik, Tisza komolyan elhatározta magát a gyökeres rekonstrukción.

Es hogy mindez épen most történik, bizonyítja azt, hogy a parlamenti közdelem, melyet az elnevezek a legutóbbi három hónap alatt megharozott, mégis megteremte a maga gyümölcsét.

Elősegítette a kabinetben a vedlést, s a felfrissített erők — tan új irányt is adnak majd a jelenlegi kopott politikai rendszernek.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA

Rómer Flóris emléke.

Május, márczius 23-án, 1889. Még nincs egész három hónapja, hogy a „Debreczen”-nek írtam Rómer Flóris kanonokról, hogy derült lelki állapotban, ha bar gyengülő egészségben találtam. De a lelek ereje uraikodni látszott a testi baj felett. S most ime tájladom! halálának niret hozzak a lapok!

Rómer Flóris halála többek előtt nagy veszteség. A kath. egyház vesztett egy nemis gondolkodásu és hivatalában hu főpapot. Vesztett a társadalom egy fevilagosodott szellemu egyent, ki minden hitlekezet irant, valóságos keresztényi türelmet tanusított. A tudományis viláig vesztett iradhatatlan munkás tagot: s vesztett a hon onzetlen hazafit! Főpapi érdemeiről nem szólnatok. Eléggyé ősmert az, illett körökben. Mint lelkes, ekesen szóló tanárt könnyezik egykori, szerető tanítványai...

De szokhatok tudományos jártasságáról, mit nem csak a magam laikus ismerete folytán mondhatok, hanem tapasztalásból, a tudomány emberei véleménye szerint. Volt szerencsém látni Rómer Flóris urat a parizi világtárlaton, 1867-ben, hoi a magyar nemzeti muzeum regiségeknek magyarázatával, magára vont a francia regészeti tudós viláig előismerést, s bevallak, hogy a magyar nemzeti muzeum, valóságos kincsekkel: u n i k u m o k a t bir. De nem csak a magyar regiségeket ősmertete Rómer Flóris, oly alapos jártassággal, hanem a francia műkincseket is. Egy pillan-

— Belföldi hírek. Bizalmi nyilatkozat. A Budapest belváros ellenzéki választói közül többen, Kaas Ivor képviselőjükhez levelet intéztek, melyben azon alkalomból, hogy a mérsékelt ellenzéki körből kilépett, mivel ő nem a klubba, hanem a hazba küldötték, ő pedig egyttal kijelenté, hogy a közjogi alapon álló ellenzéki képviselő marad: kijelentik, hogy ezzel programjával ellentétbe nem jött s mert küldetésének a házbán, a közgyűlésen és mindenütt, a hová missziója meghívta, erőlyesen, hazafiasan és becsülettel megfelelt, választói teljes megelegedését bírja.

A képviselőház pénzügyi bizottsága letárgyalta a Deéstől Zilahig vezető úd helyi érdekű vasút engedélyezéséről és a szamosvolgyi vasút függő adósságainak rendezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet a bizottság hosszabb vita után el is fogadott. Hegedűs Sándor indítványára azonban a jelenlétesben kiemelendők határozat, hogy az 1880. 31. t. cz. 1. §. alapján, mely az engedélyezést a törvényhozásnak tartja fenn, adatik meg a jelen esetben a kormányának e felhatalmazás az engedélyezésre; az engedélyezés megtörtentéről, a jelen törvényjavaslat 4. §. a szerint teendő jelentés kapcsán, az engedélyokmány is bemutatandó legyen. — P o z s o u y m e g y e f ő i s p á n j a, Eszterházy István gróf — mint hírik — már legközelebb be fogja adni lemondását. — L e n g y e l e k u n n e p e. A budapesti lengyelgyűléslet május hó 5. dikére kitűzött zászlószentelési ünnepe, valoszinűleg egész kis nemzeti ünneppis segge fogja magát kinőni. Már is mintegy 3-400 krakkói és lembergi lengyel jelentette be az ünnepeleyn való megjelenését s ezenkívül több akademiái és tornaegyesület fog testületileg Budapestre rándulni. A zászlóanyai tisztet Sapieha herczegnő vállalta el. — U j o r s z á g g y e k e p v i s e l ő. Az iment elhunyt Jeszenszky Sándor báró orsz. képviselő halálával megüresedett pinchezelyi választókerületben meg volt az új választás. Két jelölt volt: az elhunytnak fia Jeszenszky László báró és Fenyfily K. A szavazás folyamán Fenyfily ellenfeleink 658 szótöbbséget látván, visszalepett, mire a választók több ezer főnyi tomege Jeszenszky lakása elé vonult s zászlókkal a választási helyhez kísérté, hol az elnök kihirdette az eredményt. Jeszenszky báró, az utjonnan megválasztott függetlenség párti képviselő, ezután nagy lelkesedéssel fogadott beszédet intézett a választókhoz.

— Az öngyilkosságba üldözött ezredesről, Zathureczay Károlyról az „Erdelyi Híradó”-ban a következőket olvassuk: Zathureczay Károly 1832-ben született előkelő családból s már 1848-ban a forradalom alkalmával, mint 17 éves ifju részt vett az önvédelmi harcokban. Az első csatában Kököselet vett részt. 1849-ben Moldovában mint atizst a nyergesi ütközetben harczolt. Az önvédelmi harc lezajlása után besoroztak.

— Külföldi hírek. Mária bajor anyakirályné állapotában ismét rosszabbul állt be s a legveszesebb tartanak. — Gladstone T a m a s, az angol szabadelvű párt vezérének testverbátyja, csutortokón meghalt, 85 éves korában; 1830-tól 1842-ig szinten parlamenti képviselő volt, meg pedig konzervatív párti. — Tiltakozó népgyűlés volt Berlinben is, a demokráta „Volkszeitung” eljótása miatt. — O d e s s z a b o l azt jelentik, hogy Vasziyevics szerb államtanácsos, minden

A virág nagy szerepet játszik a költészetben. Akár a kül, akár a belföldi költőket tekintjük, egyet se találunk közöttük olyat, a ki vonzalmat, érdeklődést, szeretetet ne tanusított volna a virágok irant. Mindannyian dicsőítik a virágok szépségét, gyönyöröknek változatos színeik pompáján, örünek lakadásuknak, szomorokodnak hervadásuk felett. Felhasználják a virágokat hasonlatok, képek tárgyul ezer változatban és formában. Ugyanezt teszi a népköltészet is, mely szintén nagy előszeretettel fordul a virágok felé. Sőt azt mondhatjuk, hogy a költemények nagyobb részében szerepel valamilyen virág. Ez ez természetes is, mert maga a virág sem egyéb, mint egy élő, ragyogó költemény!

Petőfi, a szabadság és szerelem edes ajku költője, kit erőltett érzélgéssel nem lehet vadolni, ki mindig csak arról dalolt, a mit valóban érzett, a virágokat szintén szerfelett kedvelte. Bizonyítja ezt a következő szép költeménye:

Tompa Virág-regéi.

(Írta és a felolvasókor márcz. 20-iki estélyén felolvasa: Kósa Barna.)

Még elethalál-harcot folytat ugyan a tél a tavasszal, de már közel van ez utóbbinak a teljes győzelmé.

A zarnok telnek szakadoznak bilinsei, melyekkel a természetet hosszú hónapokon keresztül lekötve, dermesztő álomban tartotta. — hiába próbál a tél tulsulyra vergődni az északi szél segítségével a tavasz felett, hiába hoznak az éjszakák fagyot, zuzmarat, vagy deret: nem győzheti le többé az enyészet az életet, mely ragyogó napsugarban, virág-lakadásban, fúkielődülésben, madárdaiban, sugar-özönben, virág-illatban, a kikelet feltámadásában nyilatkozik!

A tavasz ébresztő lehellete az ember kedélyere is felvidítolag hat. Egy parányi virágszál, mely a tavasz első napjában kiüti fejet az avar falevelek alól, több örömet, több gyönyörűséget okoz, mint nyár közepén egy teljes virágos-kert, vagy telen egy pompás üvegház összes növényzete. Egyetlen madárka dala, mely megezdül a rügyezni kezdő faágón, több élvezetet szerez füleinknek, mint mások a le híresebb művészek által rendezett hangverseny kábitó zenéje. Igen, mert az a parányi virág és az a szerény malárdal sokkalannak tetszik előttünk az a újdonság ingere adja meg nekik azt a vonzó bubáját, mely a tavasz minden ébredő mozzanatában mutatkozik.

Ha tehát tavasszal egyetlen virágszál anyyi örömet szerez nekünk, akkor hogy ne lennénk elismeréssel azon költő iránt, ki egész könyvet, egész verskötetet szentelt a virágoknak, a természet e kedves gyermekeinek?!

Az osztrák hadsereggel Olaszországba vitték. A francziák ellen 1859-ben már mint tisztt küzdött Magentánál s később, 1866-ban Cuzzozánál vett részt egy ütközetben. Olaszországi tartózkodásában aldoszotk árán szerzett egy szép pénzügytéményt, mely az erd. muzeumban őrizi emléket. Mint főtiszt Erdélyben volt folyton alkalmazva s Beszterce, Marosvásárhely, Szeben Gyulafehérvár adhatnak eletehez legtöbb adatot. Pontos katonai volt s az is érdeme, a miért a felsőbb köröknek nem volt kedvence. A legenyység a rajongásig szerette; tisztakara a legnagyobb tisztelettel engedelmeskedett neki s a polgárság a humanus embert oly nagy közszere- tetben részesítette, mely a közpályán működő egyent is ritkán érheti. Hogy alattvalói mennyire szerettek, bizonyítja az is, hogy halálakor két legénye elzárkózott s főbe akarták löni magukat, ha rögön át nem helyezik őket. Ez ezt a páratlan jó magyar érzelmű tiszttel folyton üldöztek a felsőbbek. Gyakori athelyezésekkel keserítették pályáját. Gyulafehérvári parancsnoksága alatt rosszakaratú főlebbvalója, Wateck tábornok vette üldözébe, a miért a magyar hadapródok iránt, enyhítve a szigorú katonai törvényeket humanus eljárásával — nem bánt kellő erőlyel. Bántotta a tábornokot az is, hogy Zathureczky ezredes a városban általa irigylet közszereletnek örömd. Mint az elhunyt egyik testveréhez hátrahagyott leveleiben írja, ezredes és a polgárság érdekében küldött kerelmét megtagadták, de túrta a bántalmakat, mert néhány hónap volt hátra, hogy 40 évi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjazásba lépjen. Azonban Wateck tábornok újabb sugalmazásai folytán ítéset kapott, hogy mint alkalmatlan, kerje azonnali nyugdíjazását. Az önzertes katonát, nemes embert milyen sertetete ez intelem s felvilágosítást kért a tábornoktól, később lovagias elégteltet. Nem kapta meg az egyiket sem. Így választotta a halál útját. Midőn szombaton koporsóját a gyulafehérvári vasúti állomáshoz kísérték, a család tudtán kívül Wateck koszoruja is a gyászkoszira jutott. Ezt meghallva a polgárság, összgyűlt a foteren, hogy levegye a koszort s szettepe a tábornok szeméi előtt, miben a katonaság is támogatta volna a polgárságot, — oly rajongó szeretettel viseltett parancsnok irant. Ezt kikerülendőt egy mellekutczán kellett a koporsót kiszállítani.

— Külföldi hírek. Mária bajor anyakirályné állapotában ismét rosszabbul állt be s a legveszesebb tartanak. — Gladstone T a m a s, az angol szabadelvű párt vezérének testverbátyja, csutortokón meghalt, 85 éves korában; 1830-tól 1842-ig szinten parlamenti képviselő volt, meg pedig konzervatív párti. — Tiltakozó népgyűlés volt Berlinben is, a demokráta „Volkszeitung” eljótása miatt. — O d e s s z a b o l azt jelentik, hogy Vasziyevics szerb államtanácsos, minden

A virág nagy szerepet játszik a költészetben. Akár a kül, akár a belföldi költőket tekintjük, egyet se találunk közöttük olyat, a ki vonzalmat, érdeklődést, szeretetet ne tanusított volna a virágok irant. Mindannyian dicsőítik a virágok szépségét, gyönyöröknek változatos színeik pompáján, örünek lakadásuknak, szomorokodnak hervadásuk felett. Felhasználják a virágokat hasonlatok, képek tárgyul ezer változatban és formában. Ugyanezt teszi a népköltészet is, mely szintén nagy előszeretettel fordul a virágok felé. Sőt azt mondhatjuk, hogy a költemények nagyobb részében szerepel valamilyen virág. Ez ez természetes is, mert maga a virág sem egyéb, mint egy élő, ragyogó költemény!

Petőfi, a szabadság és szerelem edes ajku költője, kit erőltett érzélgéssel nem lehet vadolni, ki mindig csak arról dalolt, a mit valóban érzett, a virágokat szintén szerfelett kedvelte. Bizonyítja ezt a következő szép költeménye:

Ki a mezőre ballagok, Hol fű között virág terem: Virágok, szép virágaim, Be kedvesek vagytok nekem! Ha látom, mint-ha lányt látnek, Szivem reszket, keblem dagad... Sírómra, hogyha meghalok, Ültessetek virágokat!

Leülök a virág mellé, És elbeszélgetek vele, Szerelmet is vallok neki, S megkérdem: engem szeret-e? Nem szól; de úgy hiszem, hogy ért, Hogy érti jól szavammat... Sírómra, hogyha meghalok, Ültessetek virágokat!

Leülök a virág mellé, És elbeszélgetek vele, Szerelmet is vallok neki, S megkérdem: engem szeret-e? Nem szól; de úgy hiszem, hogy ért, Hogy érti jól szavammat... Sírómra, hogyha meghalok, Ültessetek virágokat!

A „Debreczen”-nek írta: Lövei Klára.

ellenkező hírelés daczára, abban egyezett meg Natália királynéval, mikép ez Mihály metropolitával együtt legfeljebb egy hó múlva viszszer Szerbiába. — Gróf Bismarck Herbert londoni utjáról azt írják, hogy ez nem politikai czélok végett történik s lehet, hogy szövetség lesz az eredménye, de csak két személy szövetsége: gróf Bismarck Herbert tudvaleg még nőlen. — A porosz hadsereg tisztikarában nagy változásokat várnak, a császár állítólag huszonnégy hadosztály- és dandárparancsnokot akar egyszerre nyugalmába helyezni.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN« politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra. Április 1-én új nevedővel kezdődven, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejárt, az előfizetés megújítására. A »Debrecezen« megjelen naponként péntek és vasárnap kivételével. Előfizetési árak egy helyben mint vidékre: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Hirdetések a legújabbabb árak mellett a kiadóhivatalban vételek fel. Szíves bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzanak mielőbb beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen. Előfizetéseik és hirdetéseik a lap részére Debrecezen (főpiacz, Sz. Nagy Károly-láz) Kutasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizetési Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly utak könyvkereskedésében is. A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

HELYI HIREK.

* Debreczen és a 25-ik §. A csütörtöki városi közgyűlés tárgysorozata, melyet alább közlünk, fel van véve Hajdúvármegye és Arad város átirata is a véderő javaslat 25-ik §-a tárgyában. Közöltük tegnap, hogy a debr. kormánypart minő álláspontot szándékozik ezen átiratokkal szemben elfoglalni. Felesleges még most is fejtegetnünk, hogy ezen álláspont (t. i. az átiratok egyszerű tudomásul vétele) nem felel meg Debreczen város történeti múltjának és méltóságának. Debreczen város közgyűlésének határozottan tiltakoznia kell az idézett sérelmes szakasz ellen, még azon esetben is, ha a képviselőház csütörtöki megszavazza a 25-ik szakaszt! Fel lehet írni ez ellen a főrendiházhoz is, — vagy a tiltakozásnak más formában lehet kifejezést adni. A csütörtöki közgyűlés igen érdekesnek ígérkezik, ennek határozatától függ, hogy Debreczen továbbra is megtartsa-e azon nymbuszt, mely nevét országoszte körülvészi. Éppen azért ez uton is kérjük azon t. elvtársainkat, kik bizottsági tagok, hogy a közgyűlésen teljes számmal — megjelenni szíveskedjenek! * Városi közgyűlés. Meghívás az 1889. évi március 28-án — csütörtökön — délelőtt 9 órákor a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésre. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Miniszteri rendelet, mely mellett Ö. császári és kir. felségének népeihez intézett legfelsőbb nyilatkozata Rudolf trónörökös elhunytá alkalmából tanusított

részvétért közhírrététel végett megküldetett. 3. Ugyanaz: mely szerint Rudolf trónörökös Ö. fensége elhalálása alkalmából a város által intézett részvét feliraterét köszönet nyilatvánított. 4. Ugyanaz: a budapesti angol főconsul kinevezéséről. 5. Tanácsi előterjesztés Hajdúvármegye és Arad sz. kir. város törvényh. bizottságának a véderő törvényjavaslat ellen intézett kérvényei tárgyában. 6. Ugyanaz: az 1888. évi hazi pénztári zárszámadás megállapítása iránt. 7. Ugyanaz: az útfenntartási számadás felterjesztése iránt. 8. Ugyanaz: a katonai laktnyák építése ügyében bizottság kirendelése iránt. 9. Ugyanaz: a tűzrendészeti és tüztöltési szabály-rendelet javaslattal. 10. Ugyanaz: a városban letelepedést és községi kötelekbe való felvételt tárgyzó szabály-rendelet tervezél. 11. Ugyanaz: a terményalkusok közbejöttével való adás-vétel körüli eljárást szabályozó szabályrendelet javaslattal. 12. Ugyanaz: a péterfi-utcai gádzaság által termények megőrzésére alkotott szabályok jóváhagyása iránt. 13. Ugyanaz: a Mátyás király szobrára gyűlt összegnek Kolozsvár város törvényhatóságához leendő áttétele iránt. 14. Ugyanaz: a városi nyomda személyzet részére évi segély utalványozása iránt. 15. Ugyanaz: a közigazgatási bizottság múlt félévi jelentésével. 16. Ugyanaz: a számonkérő ssek jegyzőkönyvével. 17. Ugyanaz: az iparostanonc iskolának egy új csoport felállítását a tártent kibővítéséről. 18. Ugyanaz: beltelek eldarabolatás iránti kérvényre. 19. Ugyanaz: 3 és 2 havi szabadság időt kerő folyamodásaira. 20. Ugyanaz: Erber Ede kérvényére, a községi kötelekbe való felvételnek kiállításba helyezése iránt. 21. Polgárosítás iránti kérvények. 22. Orvosi és baba öllevelek kihirdetése. Debreczen, 1889. március 25. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

A nap kérdése.

(Tavaszi hangulat.) — Láttatok e már fecskét? Politikával nem törődő jó magannak és még a mérsékelt égő alatt lakó 80—90 millió ember társannak, a kik úgy lehet, sejtellemmel sem bírnak a 25 §. létezéséről, ez a nap legeslegfontosabb kérdése. A levegő elvillanó frakkos bandája óhajva várt vendége minden egyszerű eresnek, mely alatt jámbor kedélyű természet-barátok lesik áhitattal, mikor ildózi már ki az afrikai telelésből visszatért gazda a bitor verebet fészkeből. Szeretem a fecskét, ezt a gavallér madarat, mely bizonyos urias kozmopolitassággal kóborolja be a világot, követvén az állhatatlan nap sugar útját, s mely a sárge és bluzos sárnyat, czinkét, poros szürke verebet s a többi szárnyas gaminját a levegőnek arisztokratikus közönyvel nem is tekintí létezőnek. Bizonyára isten madárkái elegáns fehér-fekete bái öltözékkel, ki képviseltek az előkelőséget, a szalonias finomságot a minden kétlábu tollasok világában. Hasonlatosak vagytok egy némely könyved, tetszetős pótlalekhez, mely edesbuz melancholiával olykor megpöngéti kobzát s zengő panasza csak épen szárnyalja szívünket, mint a ti kékes aczélfényű repülésetek elvillanó almodozó szemünk előtt. Szárnyatokon hoztátok messzi délről a virágzó jászmin ígételt ilatos himporát, egy kevés héység maradt pelyhetek között a tropikus örök nyárból. Csicsérgésüket költi fel a szunnyadó rügyeket, hogy kibontogassák mézgasz zöngé levélkeiket, melyeket ugyan még halálosan leforrázhat egy márciusi der. Meghoztátok a verbe a tavasz pezsgését, a melék szabad, nyílt líhégését, szóval a ti

szárnyatokon vonul be hivatalos pompájú diadalmenben az édes, megíjtó t a v a s z. Ez után kívánczok mindannyiunknak szíve, lelke, amelyre elzárkózott téli hónapok rakták le nehez, bágyasztó rétegekben az unalom, a tepsedes dohat.

Es diadalmhmnusz lesz a ti első csicsérgésetek egy szép márciusi reggelen ott az ismerős ereszek alatt.

P-ó.

* Germanizáló körrrendelet. B. Orey Béla volt belügyminiszter szintén a gf. Csáky Albin nyomdokain halad: 78,599,88 szám alatt körrrendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, melyben — egyebek közt — a következőket rendelí el: »A hazai hatóságoknak az osztrák hatóságokkal való levelezése kérdésében kijelentem, hogy a magyarországi hatóságok az osztrák hatóságokkal, a sürgős katonai ügyek kivételével, minden más ügyben közvetlenül érintkezzenek. Miután azonban az osztrák hatóságok legnagyobb része nem rendelkezik közeggyel, ki a magyar nyelvű megkereséseket német nyelvre lefordítani képes volna, s e czéliből felsőbb hatóságokhoz fordulni kénytelenek, oly esetekben, midőn a közszolgálat, vagy a felek érdekei sürgős intézkedést igényelnek, kívánatosnak mutatkozik, hogy az osztrák hatóságokhoz intézendő ily megkeresésekhez azoknak német nyelvű fordításai is mellékeltesse nek. Valamint tekintettel arra, hogy az osztrák postahivatalok nagy része a magyar nyelvben szintén nem járta, az osztrák hatóságokhoz intézendő megkereséseknek biztosítása okáért czelszerű, sőt szükséges, hogy a borteikon azon hatóság, melyhez a megkeresés intéztek, német nyelven is megneveztesse k. (E körrrendeletnek csak akkor volna értelme, ha az osztrák belügyminiszter is elrendelné, hogy az ausztriai hatóságok szintén mellékeljenek magyar fordítást azon megkeresésekhez, melyeket a magyar hatóságokhoz intéznek. Ezt azonban az osztrák belügyminiszter — látván a magyarországi germanizáló törekvéseket — egyáltalában nem teszi meg. Miért is tenné, midőn a magyart kényszerítik arra, hogy németül megtanuljon? R. v.)

* Honvéd-gyűlés. A debreczeni 48/49-iki honvédgyűlés évi közgyűléset 1. évi március hó 31-én tartandja a városház kis termében délelőtt 10 órákor, melyre a bajtársak tisztelettel meghívtaok. Csutak Kálmán, az egylet elnöke.

* Színház. Tegnap este harmadszor került színe Vidor Pal »Ingeny elök« cz. népszínműve, melyről tegnap hosszabbban megemlékeztünk. A darab 3-ik előadásán már jóval kisebb közönség volt jelen, mint a két első előadásán, — a közönség azonban tegnap is igen jól mulatott az élénk és változatos darabon, melynek előadása dícséretére válik tarsulatunknak.

* Rónaszéky, mint színjáró. A népszínház legközelebbi ujdonsága Rónaszéky Gusztáv fővörös életképe: »A z s z o n y o k b u n j e «. Ez, melynek próbat már el is kezdtek. E darab az utolsó pályázaton erősen konkurrált »N a n i «-val, a pályanyertes népszínművel, s egy bíráló rá is szavazott, mint a legjobban megcsinált darabra a pályázók közt.

* Nagy Imre ünnepély. A főiskolai magyar irodalmi önképző tarsulat által rendezendő »Nagy Imre« ünnepélyt a főiskolai tanárkar szíves készséggel engedélyezte, minek következtében a tarsulat már az ünnepély részleteinek meghatározásába is belemert. — Megállapította programját s az ünnepély napjaul márcz. 31-ét tűzte ki. Ez ünnepély összeköttetésbe lesz hozva azon másik, szintén

az ifjuság köréből kiindult mozgalommal is, melynek czélja Csokonai Vitéz Mihály sirjának rendbe hozása. Ez utóbbi mozgalom ez időszerinti vezetője Szabolcska Mihály esküdt felügyelő s köztanító. (E hírhez azt tesszük hozzá, hogy czelszerű lenne a Nagy Imre ünnepélyt márcz. 31-ől elhalasztani, mert az nap 3 közgyűlés tartatik, továbbá ugyanakkor lesz a symphonia-hangverseny is, így sokan akadályozva lennének az ünnepélyen való megjelenésben R. v.)

* A vármegyeről. Hajdúvármegye gazdasági egyesülete tegnap d. u. választmányi ülést tartott, melyen több tárgy nyert elintéztet. Kovács István elhunyt egyleti pénztárnok számadásait Budaházy Ödön megyei főszámvéő elkészítette s a számadást Lukács Dező, Szinay Gyula és Fekete Sándor felhívizsgálták s jelenlegi pénztárnok számadását s a választmányi mindket számadásra nézve megadta a felmentvényt. Budaházy Ödön főszámvéőnek a munkálat elkészítéséért — hosszas eszmecsere után — 100 frt tiszteletdíj szavatolt meg. Kovács István volt pénztárnok özvegyének pedig 50 frtot szavaztak meg. Ez után megállapították a jövő közgyűlés tárgysorozata, mely a következőkből fog állani: Elnök-választás, a választmány megalakítása, számadások felhívizsgálása, felmentvények megadása, küldöttség jelentésében foglalt indítvány tárgyalása, az alapszabályok módosítása iránti intézkedés. A tikkar és pénztárnok figyelem felhivatott arra, hogy a közgyűlésre költségetest terjesszenek elő. Az elnök felkeretik, hogy ápril hó 23-tól 30 ig hívja össze a közgyűlést.

* A felolvasókör holnapi estélyén Dicsöffy József főiskolai tanár ur fog felolvasást tartani ezen a czímen: »Vita aeterna« (Örök élet). E felolvasással bezáródik a felolvasó-kör jelen idenye.

* Az ifjuság munkálkodása. Megjelent s beküldetett hozzánk a hittanszaki önképző tarsulat »Közönség«-ének 5-ik száma, melynek változatos tartalma a következő: »Az unitarismus előállása és megszilárdulása hazánkban« Kaza y Gyulától. »Előimá« (költemény) Tóth Józseftől. »Szegedi Kis István« — K. — »Uratoriumi szemle« Kaza y Gyulától és Tóth Józseftől. »Vegyes közlemények«.

* A rendőrségről. Milyen bizonyítványt?

Biz az öreganyó átélte már 25 tavaszt. 50 nyarat és 75 őszt; most már csak a teletk számítja: az ő tetején is ott feherlik a hó.

A papucsá már nem koppán, hanem csoszán; a szoknya já nem suhog, csak mozog; fejen a kendő nem disz, csak takaró. Rózsa nem virul az arcán: olyan már a színe, mint a megsárgult templomi viaszgyertyáé.

Jobb időkét élt valamikor, akkor, mikor még jobb idők is jártak. Most már nincs jó idő. Akkor sincs jó idő, mikor a nap süt és a szel pihen. Odacsoszog az öreg asszony a biztos asztalához, jónapot kíván és egészségére az ejjeli nyugodalmat.

Közönségi szepen a jó biztos, de csak egy a feje mozgásával, aztán rápislog az öreg asszonyra apró szemével, azokkal kérdezte, hogy mi a baj?

— Kezit csókolom, tekintetes biztos ur aggyon nekem egy szegényítő bizonyítványt.

— Hat még mi a csudát? Talán így nem elég szegény kend?

A korcsmai adósság. Egy bar-

S ki tudja, az illat vajon Nem a virág beszéde-e? Csak hogy nem értjük, nem hat át Testünkön lelkünk fölibe; Szagolja csak 's nem hallja meg A test e szellemhangokat... Siromra, hogyha meghalok, Uttesetek virágokat!

Igen, az illat a virág Beszéde, annak dala ez, S ha lényem durvább része a Sirban rólam lefejedez: Nem szagolom többé, hanem Hallom majd e szép dalokat... Siromra, hogyha meghalok, Uttesetek virágokat!

Virágillat, virág dala, Te lesz majd ott bölcsődalom, Melynek lágy zengedelmivel Tavaszunként elaluszom, S következendő tavaszig Lelkem szép álmokkal mulat... Siromra, hogyha meghalok, Uttesetek virágokat!

Ime tehát Petőfi a virágillatot a virág beszédének, a virág dalának tartja, melyet azonban csak akkor értünk meg, ha lényünk durvább része a sirban rólam lefejedez. Akkor többé nem szagoljuk, hanem halljuk a szép dalokat, melyeket a virágok kielehelnek.

A botanikus, ki a virágokat alkat-részeikre szétboncolja, s a tudományos apparátussal osztályokra sorozza őket, az ilyen állításra természetesen azt mondja, hogy absurdum, mert ő kimutatja, hogy a virágillat nem hangtani, hanem »vegynani tümemény, De hát

mi ezzel, midőn ily szép költői gondo'at gyönyörködteti lelkünket, ne törődjünk, mert nagyon furcsa sorsra jutna akkor a költészet, ha a költőnek szigorúan a természeti törvényekhez kellene ragaszkodnia.

Például e verssort: »Lement a nap, de csillagok nem jöttek« — így kellene akkor kifejezni: »Földünk keleti felgömbje elfordult a naptól, mely most a nyugoti felgömbre áraszt világosságot, míg a keleti felgömb, miután a lég felhőzettel van telítve, teljes sötétségben maradt.« Ez ugyan igaz lenne, de nem volna benne semmi költészet!

A költőnek szabadságában áll fantáziájának segélyével életet lehelni az élettelen tárgyakba is. Felruházhatja költészetének tárgyat oly tulajdonságokkal is, melyekkel az a valószínűségben nem bír. Így tett Tompa is, midőn Virágregéiben a virágokat emberi tulajdonságokkal, s szenvedélyekkel ruházta fel.

Tompa, e mely érzelmű költő, igaz barátja volt a természetnek. Ott is élt mindig a természet keblén, így volt alkalma annak szépségeit megfigyelni. Távól élt a nagy világ hiru zajától, csöndes, halmos vidék ölen, hol merengő lelke elgyönyörködött a táj szépségeiben, s annak virágaiban. Ragaszkodott is hozzájuk forró szeretettel, a mint maga mondja a Virágregékhez írt előszavában: Kedves virágok! a kert és mező Szűz gyermekit, szeretlek titeket! Ha a kikelet várt ideje jó: Vágyódó lelkem kőzéték siet; — Halmon, mezőkön ér a támadat, Hol veletek sorban ismerkedem; S hervadni látván szép orcáztatok: Fáj, de még az is jól esik nekem!

Holdvilágon és csillag fényinél, Midőn a föld álomba' szendereg:

Mint a ki szól, érez, mint a ki él, Halk süttogást hallok köztöttek! Es látak jární-kelni nesztelen, Remegve érní egymás ajkíhoz, S mintba érteném: hogy a szerelem, Hogy bánat és vágy a mi összehoz!

— — — — — Szeretlek szép virágok titeket!... Szímben, illatban gazdag éltetek Tartsa meg frissen, ifján lelkemet, Mig láthatlak, mig köztetek leszek! Jertek, lakjatok aztán siromon; Vegyetek vissza hűlt szívem felett, Mit annak ti adátok egykoron: Az ifjuságot, színt és életet!

Petőfi és Tompa költeményeiben tehát rokonhang esendül meg, midőn a virágokról szólnak. De míg Petőfi csak annyit sejt, hogy a virágillat nem egyéb, mint a virág beszéde, mint a virág dala: addig Tompa sokkal tovább megy. O halk süttogást hall éjjelente a virágok közt, látja őket jární-kelni nesztelen, mi közben remegve érnek egymás ajkíhoz. Érti, hogy a szerelem bánat és vágy — megannyi emberi tulajdonok — hozzák össze a virágokat.

Azon óhajításban mindkét költő egyezik, — hogy sirjaik virággal legyenek borítva.

A Tompa sirja nem is nélküli a virágokat, míg a Petőfi ismeretlen sirját csak a természet hintheti be vadvirággal.

Tompa — mint maga mondja — »ábrándos regét« szó a kert és mező virágairól, hogy megmentsse az által életök felet, ha elhervadtak, ha meghaltak. E regék, melyek páratlanul állanak irodalmunkban, sőt a külföldi irodalomban is alig találhatni velök egyenértékű becses műfajt, méltán képezik kedvencz ol-

vasmányát a magyar női közönségnek, éppen azért e szempontból is megérdemlik, hogy behatóbban foglalkozzunk velök.

E regékben — mint nevík is mutatja — virágok szerepelnek. Járnak, kelnek, beszélnek, szeretnek, gyűlölnék, örülnek, szomorúknak — akárcsak az emberek. Es tényleg a virág-regék legnagyobb része tulajdonképen emberi történet. Emberi örömök, szenvedések, végyak vannak megénekelve bennök — allegorikus formában.

A virágok tulajdonképen csak álarozot képviselnek, mely alatt emberi arcz van elrejtve.

Igen, abból a szempontból kell méltányolni Tompa Virágregéit, hogy azoknak a leguagyobb része nem egyéb, mint a legisztaob formában kivitt allegória. Ez aatt pedig azon költői műtájt értjük, midőn egy költemény külső tartalma mögött valami magasabb, belső tartalom is rejtőzik. A külső gondolat tehát valamely belső gondolatot takar, melyet a költő nem mond meg, megis azért írja az illető verset. E belső gondolatot magának az olvasónak kell felfedeznie, a mi a jó és találó allegóriában nem is nehéz feladat.

Az allegorikus költészet leginkább akkor szokott divatosa jóni, midőn a hatalom elnyomja a szabad gondolatnyilvánítást. Ilyenkor a költőnek utat és módot kell arra találni, hogy szava — a tilalom daczára — eljuthasson nemzetéhez. Nyíltan ezt nem teheti, — mert ha nyíltan kikel a szarnokásgá elie, nyíltan feltárja nemzete szenvedését, művének nyilvánosságra való hozatalát a hatalom megátolja, ezért tehát — kisegítő eszközzel — az allegóriához fordul, melyben ő és nemzete megertik egymást, míg a hatalom rendszeriut nem veszi észre, hogy hova czelozt a költő.

A szabadságharc lezajlása után zsarnoki

naarczu fiatal Odanyujta a A biztos — Tudj — Nem — Mag — Kort — Igen — Fölne — nehezére esne megrázza a — Nem — Nem — Nem — jával tartoz — Hat — fizeti? — Meg — Miko — Ujev — Az a — Előb — Fizes — Men — Miu — A n — Ped — Mu — do m — D. H — dig 4 mozd — donyok ne — »Nagyedő« — dony, mely — czebe, — mozdony 40 — * Verte — füzetek vall — füzeteket T — éves leány s — házassága — ferj — és f — Egy-egy füz — diszes beko — * A hi — hó 9-én ar — verseny imá — Balintnak v — beszéd előt — A versenybe — zül K a s s a — dijat (3 frt — multa vers — való értelme — ról tanuskod — 3. th. a m — B a r l a S z — ben részest — második fele — gendő buzg — csekély szám — lest sem leh — munkálkodás — imadkozason — Imadkozok a — rencz 2. th. — káltak: Sár — Zih Sándor — haly esk. fe — Batori Gábor — Gyula 4. th — * Grof — iránt, meg — czelokra for — zik. A beleg — denek, s m — vesz gróf e — tölti közöns — * Tar — jegy iroda t — pestre rend — juk a t. cz.

